

Ion Fiscuteanu

Ion Fiscuteanu face parte din categoria actorilor dificili, din acea speță aparte de „genus irritable“, ființe ciudate, năbădăioase, cu umori variabile, a căror reacție în spectacole e cel mai adesea inprevizibilă și a căror evoluție e într-o prea mare măsură marcată de conexiunea unor factori exteriori. Actori de care directorii se feresc, pe care regizorii mediocri îi ocolesc, actori care au

nevoie de intuiția animatorului și de întâlnirea cu anumite roluri ca să se deschidă și să se realizeze în creații strălucitoare și durabile. Fiscuteanu a jucat mult și variat, de la absolvență (1962), executându-și stagiul de actor „de provincie“ prin câteva teatre din țară (Piatra Neamț, Brașov, Tg. Mureș), nu chiar atât de multe pe cât ar presupune natura sa schimbătoare, în veșnică ebuliție.

Îl găsim printre pionierii, membri fondatori ai tînărului teatru din Piatra Neamț, integrându-se în bucuria jocului colectiv, în munca intensă, cu strălucite rezultate, a acestor spectacole pentru copii: *Afară-i vopsit gardul...*, *Vrăjitorul din Oz*, montări care au adus faimă Teatrului din Piatra Neamț și i-au dus-o și peste hotare. Conturul net al personalității sale s-a reliefat însă mai târziu, direcționînd ferm câteva creații, în deosebi cele din piese românești contemporane. Ștefan, în *Săptămîna patimilor* de Paul Anghel, (Teatrul din Tg. Mureș), Tepeș, în *Vlad Tepeș în ianuarie* de Mircea Bradu, (Teatrul din Brașov), roluri îngemănate ca factură și finalitate artistică, pretinzînd o abordare a mitului și a istoriei din unghiul prezentului, au căpătat în interpretarea lui o densitate nervoasă, concentrată, explozii de energie, portretizîndu-se personaje de excepție. Miracolul creației se produce însă la marea întâlnire a lui Ion Fiscuteanu cu personajele lui D. R. Popescu. O afinitate tainică și desăvîrșită îl leagă de Ion, eroul din *Acești îngeri triști*, de Pasăre, soldatul cu mintea răătăcită din *Piticul din grădina de vară*, rezultînd niște personaje — imagini de referință, ca de pildă acel tînăr muncitor cu o incandescență încercătură de furie născută din ciocnirea purității sale morale cu ipocrizia, lașitățile, conformismele din jur; „înger trist“, repezit, oțărît, de o iritantă surzenie, adesea și simulată cu viclenie, cu vorbirea bolborosită, cu purtări bolovănoase, ascunzîndu-și sieși și celorlalți gingășii copilărești, candori autentice.

Un alt personaj ce-și dobîndește „acte de stare civilă“ într-o imagine vie, expresivă, puternică, este soldatul Pasăre, cu mersul frînt și gesturi fantastice, cu mintea aburită și sufletul limpede, ce trăiește apatic la hotarul realității, desprinzîndu-se din cînd în cînd cu dureroasă intensitate de sol, și atunci, plutește fericit în lumea lui albastră, inaccesibilă. Ion Fiscuteanu aduce în scenă o lume a pămîntului dar și a visului, violența trăirilor intense, brutalitatea patimilor răsucite, dar și sfîciunea nemărturisirilor în expresivitatea tăcerilor.

M. I.